

Dış ticaret açığı Mayıs'ta yıllık bazda %155 genişledi.

TÜİK verilerine göre Mayıs ayında ihracat yıllık bazda %15,3 artarak 19 milyar USD, ithalat %43,5 yükselerek 29,6 milyar USD oldu. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %155,2 genişleyerek 10,6 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Jeopolitik gelişmelerin etkisiyle yükselişini sürdüren enerji ve emtia fiyatları dış ticaret açığındaki genişlemede rol oynamaya devam etti. Mayıs 2021'de %79,8 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %64,2'ye geriledi.

Mayıs ayında cari açık 6,5 milyar USD oldu.

TCMB tarafından açıklanan verilere göre, Mayıs ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 3,2 milyar USD (%95) artışla 6,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın Mart ayından bu yana cari açıkta kaydedilen genişlemede rol oynayan net enerji ithalatındaki artış Mayıs ayında da etkisini sürdürdü. Parasal olmayan net altın ithalatında yıllık bazda kaydedilen hızlı yükseliş de bu dönemde etkili oldu. Bu çerçevede, net enerji ve altın ithalatı Mayıs ayında 6,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Diğer taraftan, taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki toparlanmanın sürmesi cari işlemler dengesindeki bozulmayı sınırlandırdı. Turizm gelirleri Mayıs ayında da güçlü seyretti. Yılın ilk 5 ayında toplam turizm geliri

8,8 milyar USD ile 2019'un aynı döneminin (7,9 milyar USD) üzerinde kalmaya devam etti.

12 aylık kümülatif cari açık Mayıs'ta artmaya devam ederek 29,4 milyar USD ile son bir yılın en yüksek düzeyine çıktı. Öte yandan, net enerji ve altın ithalatı hariç 12 aylık kümülatif cari fazla da artışını sürdürerek 38,3 milyar USD ile Mart 2020'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar yıllık bazda arttı.

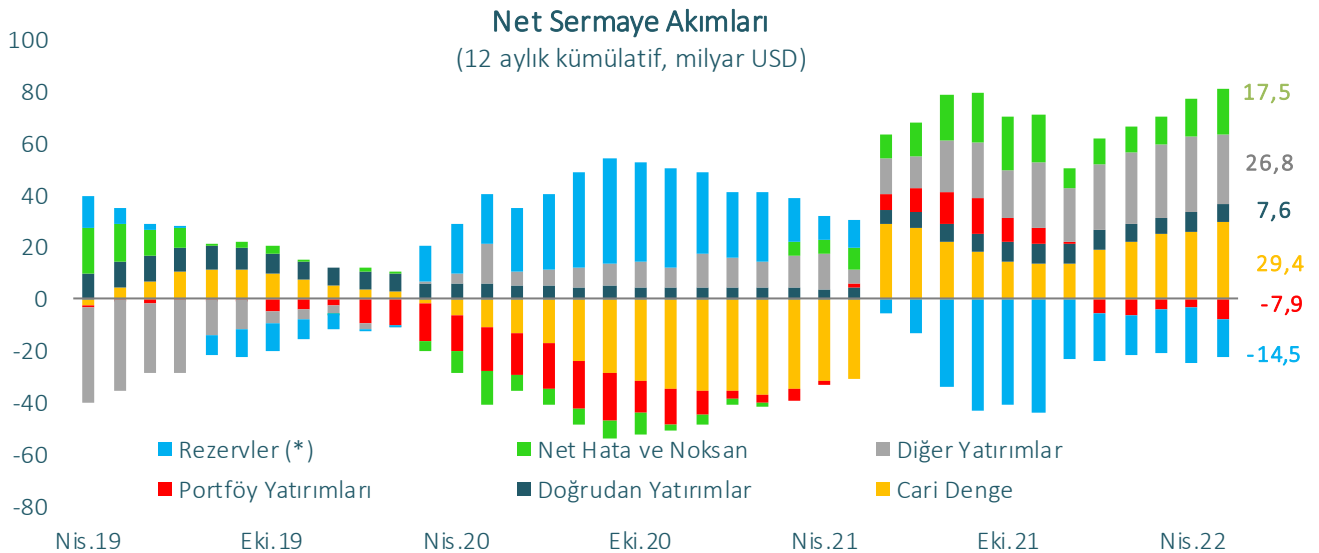
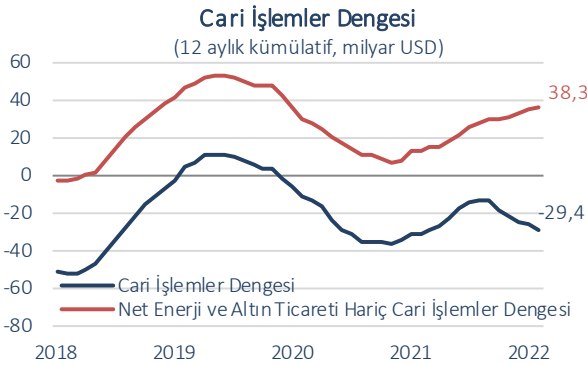
Net doğrudan yatırımlar Mayıs ayında yıllık bazda yaklaşık 3 katına çıkarak 959 milyon USD seviyesine yükseldi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin gayrimenkul yatırımları yıllık bazda %234 artışla 657 milyon USD oldu. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde gerçekleştirdiği doğrudan sermaye yatırımlarında toptan ve perakende ticaret başta olmak üzere hizmetler sektörü öne çıktı.

Portföy yatırımlarından son 14 ayın en hızlı çıkışı...

Portföy yatırımları Mayıs ayında 4,3 milyar USD ile son 14 ayın en hızlı sermaye çıkışını sergiledi. Bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 1,7 milyar USD'lik, DİBS piyasasında 495 milyon USD'lik satış gerçekleştirdi. Bankaların yurt dışında ihraç ettikleri tahvillere ilişkin yaptıkları 1,9 milyar USD tutarındaki geri ödeme portföy yatırımlarında kaydedilen çıkışta belirleyici oldu.

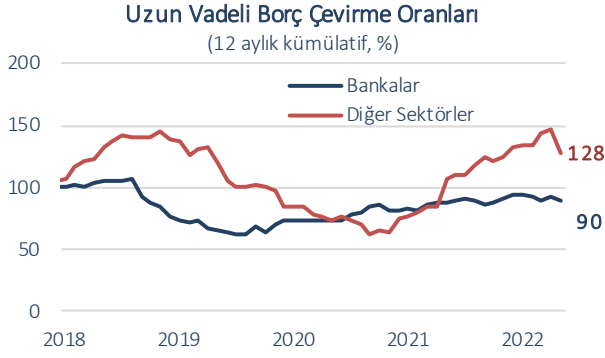
Mayıs ayında diğer yatırımlar aracılığıyla gerçekleşen sermaye girişi yıllık bazda %74 azalarak 1 milyar USD düzeyine indi. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışındaki muhabetlerinde tuttukları efektif ve mevduat 1,3 milyar USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabetlerinde tuttukları efektif ve mevduatlar toplamda 1,1 milyar USD yükseliş kaydetti.

Bankalar ve diğer sektörlerin yurt dışından kullandıkları uzun vadeli kredilerle sırasıyla 614 milyon USD ve 238 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdi. Böylece, Mayıs ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %90, diğer sektörlerde %128 oldu.

(*): Negatif değerler rezervlerde artışa işaret etmektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK, Datastream

Rezerv varlıklar Mayıs'ta 5,9 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında cari açığın finansmanına 5,9 milyar USD'lik katkı sağladı. Böylece, yılın ilk 5 ayında rezerv varlıklardaki toplam düşüş 10,4 milyar USD oldu. Mayıs ayında net hata noksan kalemi de 2,9 milyar USD tutarında sermaye girişiyle cari açığın finansmanında önemli rol oynadı. İlgili kalemlerde Ocak-Mayıs 2022 döneminde toplam 13,3 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Haziran ayında ihracat hacmi yıllık bazda %18,5 oranında genişleyerek 23,4 milyar USD, ithalat hacmi %39,6 artışla 31,6 milyar USD oldu. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %184,3 oranında genişleyerek 8,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Haziran dönemine verilen dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %142,5 artışla 51,4 milyar USD düzeyine ulaştı.

Artan enerji ithalatı paralelinde dış ticaret açığındaki genişlemenin, cari denge üzerinde baskı oluşturmayı sürdürdüğü gözleniyor. Önümüzdeki aylarda küresel ekonomik aktivitede beklenen yavaşlamanın etkisiyle enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarının baskı altında kalmasının ithalat artışını yavaşlatabileceğini öngörüyoruz. Öte yandan, toplam ihracatımızdaki yüksek payı dikkate alındığında, AB ülkelerinde ekonomik aktivitenin yavaşlama eğilimine girmesi ve EUR/USD paritesindeki gerilemenin devam etmesi ihracat performansını da olumsuz yönde etkileyebilecektir. Son dönemde dünya genelinde artan koronavirüs vakalarına rağmen turizm gelirlerinin olumlu seyrini yaz aylarında sürdürmesi ise, cari açık üzerindeki baskıları sınırlandırmaya devam edecektir.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2022	Ocak - Mayıs 2021	Ocak - Mayıs 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-6.468	-12.376	-28.122	127,2	-29.444
Dış Ticaret Dengesi	-8.753	-11.787	-34.304	191,0	-51.801
Hizmetler Dengesi	3.222	4.376	10.918	149,5	33.093
Seyahat (net)	2.097	3.061	7.581	147,7	23.697
Birincil Gelir Dengesi	-913	-5.639	-4.476	-20,6	-10.868
İkincil Gelir Dengesi	-24	674	-260	-	132
Sermaye Hesabı	-8	-18	-14	-22,2	-60
Finans Hesabı	-3.610	-8.743	-14.798	69,3	-12.008
Doğrudan Yatırımlar (net)	-959	-1.803	-1.978	9,7	-7.589
Portföy Yatırımları (net)	4.325	1.080	9.770	804,6	7.894
Net Varlık Edinimi	317	-501	3.289	-	6.050
Net Yükümlülük Oluşumu	-4.008	-1.581	-6.481	309,9	-1.844
Hisse Senetleri	-1.664	-1.836	-2.849	55,2	-2.447
Borç Senetleri	-2.344	255	-3.632	-	603
Diğer Yatırımlar (net)	-1.037	-6.444	-12.202	89,4	-26.831
Efektif ve Mevduatlar	-163	-2.183	-8.703	298,7	-15.955
Net Varlık Edinimi	1.378	5.530	3.714	-32,8	3.416
Net Yükümlülük Oluşumu	1.541	7.713	12.417	61,0	19.371
Merkez Bankası	2	1.315	3.850	192,8	7.283
Bankalar	1.539	6.398	8.567	33,9	12.088
Yurt Dışı Bankalar	1.138	4.883	7.102	45,4	11.525
Yabancı Para	1.056	3.491	4.082	16,9	8.408
Türk Lirası	82	1.392	3.020	117,0	3.117
Yurt Dışı Kişiler	401	1.515	1.465	-3,3	563
Krediler	504	-1.953	-1.597	-18,2	356
Net Varlık Edinimi	84	1.209	-456	-	596
Net Yükümlülük Oluşumu	-420	3.162	1.141	-63,9	240
Bankacılık Sektörü	-172	-617	-888	43,9	-3.803
Bankacılık Dışı Sektörler	-94	4.126	1.653	-59,9	3.540
Ticari Krediler	-1.369	-2.309	-1.876	-18,8	-4.859
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	1	-26	-	-35
Rezerv Varlıklar (net)	-5.939	-1.576	-10.388	559,1	14.518
Net Hata ve Noksan	2.866	3.651	13.338	265,3	17.496

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.